HÖGSKOLAN I BORÅS

Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem
Teacher Education Programme for Work in School Leisure-Time Centre
180 högskolepoäng

Ladokkod: LGGFR
Version: 12.0
Utbildningsnivå: Grundnivå
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2020-02-17
Gäller från: HT 2020
Gäller för: Antagna VT 2021

Allmänna mål

Utbildning på grundnivå skall utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

(Högskolelagen 1 kap 8§)

Utbildningens mål

För grundlärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som grundlärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse
För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem ska studenten

- visa sådana kunskaper inom det fritidspedagogiska området och sådana ämneskunskaper, inbegripet kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen,
- visa sådana ämnesdidaktiska och didaktiska kunskaper som krävs för yrkesutövningen,
- visa kunskap om barns kommunikation och språkutveckling samt visa kännedom om grundläggande läs-, skriv- och matematikinlärning,
- visa kunskap om praktiska och estetiska läroprocesser,
- visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen, och
- visa kunskap om bedömning av elevers lärande och utveckling.

För grundlärarexamen ska studenten också

- visa sådan kunskap om barns utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för yrkesutövningen,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, och
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia.

Färdighet och förmåga
För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem ska studenten

- visa fördjupad förmåga att stimulera till lärande och utveckling genom att erbjuda barnen en meningsfull och innehållsrik fritid, och

- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat, för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet.

För grundlärarexamen ska studenten också
- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa förmåga att ta tillvara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,
- visa förmåga att observera, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten tillägna sig färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt
För grundlärarexamen ska studenten
- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Självständigt arbete (examensarbete)
För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng inom det fritidspedagogiska området.

Övrigt
Av examensbeviset ska det framgå vilken inriktning studenten har fullgjort.
För grundlärarexamen ska också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

Lokala mål vid Högskolan i Borås
Vid Högskolan i Borås ska studenten
- visa förmåga att med utgångspunkt i ett inkluderande synsätt på den pedagogiska verksamheten, arbeta så att alla barn ges möjlighet till full delaktighet och gemensamt ansvarstagande
- kunna redogöra för och problematisera betydelsen av ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter på hållbar utveckling och relatera dessa kunskaper till den kommande yrkesrollen
- visa förmåga att använda, analysera och värdera estetiska lärprocesser som ett redskap för barns lärande och utveckling
- utveckla ett reflekterande och analytiskt förhållningssätt i sin relation till information, informationskällor och informationssökning
- visa en digital kompetens som är relevant för yrkesprofessionen genom att kunna använda olika digitala verktyg, kunna designa lärandemiljöer med stöd av digitala verktyg samt kunna kritiskt granska olika former av digitalt material och sociala medier.

Innehåll

Utbildningen omfattar tre områden: en utbildningsvetenskaplig kärna om 90 hp (inklusive 15 hp verksamhetsförlagd utbildning (VFU)), studier inom det fritidspedagogiska området om 60 hp (inklusive 10,5 hp VFU) samt ett praktiskt-estetiskt tillvalsämne omfattande 30 hp (inklusive 4,5 hp VFU) som ger behörighet att undervisa i årskurs 1-6. All VFU förläggs till för Grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem relevant verksamhet. Under förutsättning att studenten har tre års erfarenhet av pedagogiskt arbete i fritidshem på minst halvtid, varav ett år ska vara sammanhängande, samt pågående anställning i fritidshem, kan delar av VFU ersättas med arbetsplatsförlagd utbildning (AFU).

I grundlärarutbildningen med inriktning mot arbete i fritidshem vid Högskolan i Borås betonas vikten av integreringen mellan ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier samt utomhusverksamhetens, lekens och de estetiska uttrycksformernas betydelse i pedagogisk verksamhet i fritidshem. Alla utbildningar vid Högskolan i Borås har också en profil mot hållbar utveckling och informationssökningskompetens. I grundlärarutbildning med inriktning mot fritidshem ingår också utveckling av en digital kompetens.

Utbildningen ger inledningsvis baskunskaper om lärarrollen och förståelse för det svenska skolsystemet, vilket sker i kursen Utbildningsvetenskaplig kärna I för förskollärare, grundlärare och ämneslärare, 30 hp, under termin ett. Kursen ingår i den vetenskapliga kärnan och utgår från den pedagogiska praktiken i fritidshem. Centralt är frågor som rör demokrati, värdegrund och inkludering. Läraryrket behandlas också ur ett verksamhetsnära perspektiv där forskning om barns och ungas utveckling och lärande samt lek och estetiska lärprocesser sätts i relation till didaktik och lärares förhållningssätt. Fokus läggs också på första- och andraspråksutveckling, flerspråkighet samt samspelets och kommunikationens betydelse för utveckling och lärande.

Under termin två ges den första inriktningkursen, Fritidspedagogisk verksamhet I, 30 hp, som inriktar sig specifikt mot det fritidspedagogiska området. Under denna termin belyses den fria tidens lärande, både med avseende på lärarens förhållningssätt och på barns och ungas lärande, lek och fritid. Gruppens betydelse för individen och för läraren belyses ur ett fritidshemsperspektiv där demokratiskt ledarskap, yrkesrollen, kvalitet i verksamheten och praktisk-estetiska aktiviteter är centrala begrepp. Vidare under termin två behandlas fritidspedagogiken i ett utomhus- och hälsoperspektiv där ett hälsofrämjande ledarskap med koppling till barns fysiska aktivitet är centrala delar.

I termin tre väljer studenterna ett praktiskt-estetiskt tillvalsämne omfattande 30 hp som ger behörighet att undervisa i berört ämne i årskurs 1-6.

I termin fyra infaller Utbildningsvetenskaplig kärna II, 30 hp vilket möjliggör fördjupning av områden som påbörjats under termin ett, t.ex. vetenskapligt förhållningssätt, inkludering och ledarskap. Kursen består av tre delkurser med inriktningarna Hållbar utveckling och intersektionalitet, Specialpedagogiska perspektiv samt Ledarskap, utvecklingsarbete och konflikthantering. Kursens övergripande syfte är att bidra till att skapa en medvetenhet och kunskap kring vilka olika elever som läraren kan möta i sin profession då elevers skilda bakgrund skapar olika förutsättningar för lärande. Under termin 4 kan studenterna ges möjlighet till utlandsstudier.

Under termin 5, den andra inriktningsterminen, fördjupas inriktningen mot det fritidspedagogiska området inom kursen Fritidspedagogisk verksamhet II. Terminen består av tre delkurser med inriktningarna Natur och teknik i fritidshemmet, Kommunikation och värdegrund i fritidshemmet samt Kultur och meningsskapande i fritidshemmet. Matematik återkommer vid två tillfällen under utbildningen, termin 2 och 5, för att möjliggöra nya perspektivtaganden för att belysa hur ämnet kan användas inom fritidshemsverksamheten.

I termin 6 infaller Utbildningsvetenskaplig kärna III 30 hp som består av delkurserna Vetenskapliga perspektiv, 15 hp, samt Examensarbete; Att utforska pedagogiskt arbete för grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem, 15 hp. Under kursen reflekteras den egna yrkesrollsutvecklingen vilket inkluderar bland annat förmågan att skapa professionella relationer till elever, kollegor och vårdnadshavare samt förmågan att skapa ett förtroendefullt klimat i elevgruppen för att alla elever ska utvecklas, bli bekräftade och känna sig trygga. Begrepp såsom ledarskap, kommunikation och relationell kompetens belyses och problematiseras. I det avslutande självständiga arbetet ges studenterna möjlighet att på ett vetenskapligt sätt kunna bidra till skolutveckling genom att tillämpa kunskaper inom etablerade forskningsområden i för fritidshemsverksamhet relevant ämne.

I grundlärarutbildningen ingår deltagande i en mentorsgrupp, som leds av en verksam fritidspedagog. Gruppen är ett professionsanknutet komplement till den högskoleförlagda utbildningen och utgör ett forum för diskussioner om teori och den kommande yrkesrollen.

Utbildningens struktur
Termin 1 (3 hp verksamhetsförlagd utbildning)
Kurs: Utbildningsvetenskaplig kärna I för förskollärare, grundlärare och ämneslärare, 30 hp

Termin 2 (6 hp verksamhetsförlagd utbildning)
Kurs: Fritidspedagogisk verksamhet I, 30 hp

Termin 3 (4,5 hp verksamhetsförlagd utbildning)
Alternativ kurs: Bild för grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem, 30 hp
Alternativ kurs: Musik för grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem, 30 hp
Alternativ kurs: Idrott och hälsa för grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem, 30 hp

I utbildningen ingår tillvalet Bild för grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem. Tillvalen Musik för grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem samt Idrott och hälsa för grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem erbjuds endast om högskolan har resurser att genomföra dessa.

Termin 4 (4,5 hp verksamhetsförlagd utbildning)
Kurs: Utbildningsvetenskaplig kärna 2.1; Hållbar utveckling och intersektionalitet, 15 hp
Kurs: Utbildningsvetenskaplig kärna 2.2; Specialpedagogiska perspektiv, 7,5 hp
Kurs: Utbildningsvetenskaplig kärna 2.3; Ledarskap, utvecklingsarbete och konflikthantering, 7,5 hp

Termin 5 (4,5 hp verksamhetsförlagd utbildning)
Kurs: Fritidspedagogisk verksamhet II, 30 hp
Delkurs 1: Natur och teknik i fritidshemmet, 7,5 hp
Delkurs 2: Kommunikation och värdegrund i fritidshemmet, 7,5 hp
Delkurs 3: Kultur och meningsskapande i fritidshemmet, 15 hp

Termin 6 (7,5 hp verksamhetsförlagd utbildning)
Kurs: Utbildningsvetenskaplig kärna för grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem, III; Vetenskapliga perspektiv, 15 hp
Kurs: Examensarbete; Att utforska pedagogiskt arbete för grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem, 15 hp

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet + Naturkunskap 1b / 1a1+1a2, Samhällskunskap 1b / 1a1 +1a2.
Eller:
Engelska B, Naturkunskap A, Samhällskunskap A.

Examen

Avklarad utbildning leder till Grundlärarexamen 180 högskolepoäng på grundnivå med inriktning mot arbete i fritidshem. (Degree of Bachelor of Arts in Primary Education - Extended School).

Utfärdande av examensbevis sker efter ansökan på särskilt formulär. Mer information finns på högskolans webbplats.

Studentinflytande och utvärdering

Lärarutbildningen har ett särskilt ansvar för att arbeta aktivt med studentinflytande både för att säkerställa kvaliteten i utbildningen och inför studentens kommande yrkesroll. Hela utbildningen, delar av utbildningen såväl som enskilda kurser ska värderas och utvärderas kontinuerligt och återkopplas till alla aktörer i utbildningen. Alla kurser utvärderas efter avslutad kurs och från och med termin 2 planeras alla kurser i samråd med studenter. Omfattar kursen 15 högskolepoäng eller mer skall också utvärdering ske vid minst ett tillfälle under kursens gång. Vid såväl kurs- som programutvärderingar ska resultat delges både studenter och personal.

Övrigt

Utbildningen kan kompletteras med en påbyggnadsutbildning i pedagogiskt arbete och studenten blir då behörig att söka till forskarutbildning.

Delar av utbildningen kan utgöras av utlandsstudier.

Om en students förutsättningar under utbildningens gång förändras på ett sådant sätt att studenten kan ingå i upplägget som innebär att VFU ersätts med AFU så kan högskolan utifrån en förfrågan från student möjliggöra detta.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.